РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 9. ЛИСТОПАДА 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 44.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА"
Львів. вул. Кльоновича
ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

АРЕШТУВАННЯ У ЛЬВОВІ Й ВАРШАВІ

У Львові арештовано голову УНДО дра Дмитра Левицького, ґенерального секретара УНДО дра Любомира Макарушку і переведено основну ревізію у льокалі УНДО. Опріч того арештовано редактора „Діла" В. Мудрого, адв. дра Марітчака і Мих. Стефанівського власника слюсарської робітні. Основну ревізію переведено в редакції „Діла". В Варшаві переведено ревізію в льокалі Укр. Парл. Репрезентації, забрано скриню актів і документів й арештовано секретаря Укр. Клюбу Косоноцького та урядничку Клюбу Катрю Вишневську. Їх обоїх перевезено до Львова і замкнено в тюрмі при вул. Казимирівській. В справі арештованого голови УНДО дра Левицького веде слідство суддя Янушевський. З Варшави мала надійти вже скриня з забраними актами і документами і її передано слідчому судді.

ЩЕ ДВОХ УКР. Б. ПОСЛІВ АРЕШТОВАНО

ПАТ доносить, що 31 жовтня на поручення львівських судових властей арештовано в томашівськім повіті б. посла УНДО Сергія Хруцького, якого негайно відставлено до Львова. На зал. двірці у Рудках арештували б. посла Гриця Тершаківця, якого також відставили до Львова.

МОРОЗИ В РОСІЇ

АТЕ доносить, що в східній частині рад. Росії і в Сибірі температура сильно обнизилася. В Тобольську температура 22° низше зера. На Уралі лютує метелиця. В петроградській окрузі впав глибокий сніг.

СМЕРТЕЛЬНІСТЬ У ЛЬВОВІ В ВЕРЕСНІ

У вересні вмерло у Львові 205 осіб з того 105 мущин і 100 жінок. Римокат. вмерло 111, греко-кат. 29, жидів 62 й інших віроісповідань 3. Від 1 — 14 літ вмерло 38 осіб, від 15—19, 4, від 20—29 л. 6, від 30—39 л. 19, від 40—59 л. 52 і від 59 л. 86 осіб. Причини смерти були такі: на шкарлятину вмерло 4, на коклюш 1, на червінку 1, на туберкульозу легких (сухоти) 19, на туберкульозу інших органів 1, на рака 29, на удар мозку 15, на серцеву недугу 47, на запалення легких 18, недуги кишок і жолудка 6, нагла смерть наступила в 4 випадках і самовбивств було 4 випадки.

Буря і повінь на нім. Шлезьку

В попереднім числі писами ми про бурю і повінь, яка навістила нім. Шлеськ та наробила чимало шкоди. На образку бачимо частину ліса між місцевостями Шпіндлерміле а Вайсербріке, який буря знищила. Підчас бурі бадав силяний сніг, що покрив грубою верствою повалені дерева.

Землетруси в Італії й Америці

З Риму доносять, що в околиці відчуто на днях землетрус. В Анконі кілька домів завалених, а кількадесять сильно ушкоджених. Влада зорґанізувала негайно ратункову акцію. В наслідок землетрусу в Анконі дві особи погибло, а 60 осіб ранених. В Сеніґалії і в околиці погибло 20 осіб. В Песарі згинуло 8 осіб, в Мондольфі 22 і в Фані 6. Багато місцевостей сильно потерпіло. В самій Анконі кілька домів завалилося, а кільканацять сильно ушкоджених.

Зі Сан Франціска повідомляють, що там відчули протягом 12 годин 4 підземні потрясення, які викликали сильний переполох між населенням. Кілька домів в Ріддінс легко потріскало. На щастя людських жертв не було.

ЗАВОРУШЕННЯ В МАРОККУ

Французький літак, що летів з Касаблянка понад територією Марокка з причини хиби в моторі мусів опуститися на землю в области Полудневого Марокка, яка охоплена повстанчим рухом. Повстанці звільнили двох людей з почтою, а пільота (керманича літака) й одного подорожного задержали та зажадали за них окупу. Повстанці заявили, що якби вони до 3 днів не одержали окупу, негайно спалять задержаний літак.

СПРАВА КОРФАНТОГО

До канцелярії президента держави зголосилася на днях делеґація із Шлезька і предложила в справі увязнення Корфантого петицію заосмотрену 27.400 підписами. Президент не приняв делеґації і вона вручила петицію одному з офіцирів цивільної канцелярії. Войцех Корфанти був тим, що положив величезні заслуги біля прилучення Горішного Шлезьку до Польщі. Тепер сидить він разом з иншими б. послами в Берестю.

В справі явного голосування

Майже щодня читаємо в проурядовій пресі, що відбуваються масові віча Одинки (ББ), на яких вічевики (майже всюди) рішають голосувати явно. Щоб не ширилося баламуцтво немовби підчас виборів у падолисті мають всі без виїмку голосувати явно, подає жидівський щоденник «Хвіля» ч. 4168 таке: Санаційні часописи приносять у справі явного голосування ось таке вияснення. Як відомо в кругах прихильників проурядового табору пропаґують гадку явного голосування. В тій справі санаційна ліста (ББ-ред.) на основі опінії правничих кругів подає до відомости таке: При розгляді справи явного голосування треба відріжнити справу таємниці голосування і личної таємниці голосуючих, які можуть хотіти або не хотіти задержувати ту таємницю. Закон про виборчу ординацію забезпечує таємницю голосування в цей спосіб, що голосуючий вкладає картку з числом листи до коверти, яку одержує від голови Комісії. Голові Комісії ані жадному членові Комісії, ані вкінці жадному громадянинові не вільно робити нічого такого, що позволилоб думати, що хотять проти волі виборця довідатися, на кого він голосує.

Натомість закон про виб. ординацію не робить з таємниці голосуючого наказу, не приписує, щоб голос вкладати до коверти так, щоб ніхто не міг оглянути ані не вводить окремих замкнених кімнат, де виборець мігби картку вложити до коверти. Тому то показування своєї картки приявним у виборчім льокалі не можна вважати за переступлення закону. Недавно представники централівиці інтервеніювали у ґенерального виборчого комісаря судді Ґіжицького в справі пропаґанди явного голосування.

В наслідок тої інтервенції ґенеральний виборчий комісар обіцяв видати в тій справі виборчим комісіям відповідні інструкції. Іншими словами кажучи, закон про виб. ординацію не змушує нікого до тайного голосування, але тим самим ще не значить, щоб кождий мусів явно голосувати. Голосування згідно з законом повинно бути тайне, але хто **хоче** то може голосувати явно, натомість хто **не хоче** явно голосувати, того ніхто до цього змусити не має права.

—o—

ВАЖНІ НАРАДИ В РИМІ

в справі італ.-франц. порозуміння.

На днях прибув до Риму американський амбасадор Джібсон і відбув довшу нараду з італ. міністром закордонних справ Ґрандієм. Про перебіг тої наради покищо нема подробиць, але відомо, що Джібсон піднявся тої місії на припоручення президента Зл. Держав Гувера. Він має завдання спонукати Францію й Італію, щоб таки приступили до льондонського морського пакту. Джібсон перед виїздом до Риму відбув у Парижі конференцію з французьким міністром закорд. справ Бріяном. Догадуються, що в справі посередництва між Парижем і Римом мачає пальці Анґлія.

Та ледви, чи з тої муки буде хліб. Французький часопис „Еко де Парі" пише, що та акція до нічого не доведе, бо не може бути навіть мови про розброєння тоді, коли Німці домагаються зрівнання числа своєї армії з французькою, а це противиться постановам версайського договору. Рівночасно Італія жадає паритету (зрівнання) своєї фльоти з французькою тоді, коли Франція хоче мати лиш на 240 тон більше ніж Італія. Одним словом тоді, коли Франція хоче мати „більше", всякі спроби порозуміння не доведуть до нічого, бо хоч Італія не хоче мати „більше", то на „менше" напевно не згодиться. Автор тої статті каже, що конференція у справі розброєнь збереться 6 листопада, але про безсторонні наради не може бути навіть мови, бо акцію Джібсона можна назвати запобіганням ласки у диктатора Мусолінія.

—o—

Ревізія воєнних довгів у Злуч. Державах

Зацікавлення справою ревізії воєнних довгів так міжсоюзних, як і репараційних у Злучених Державах щораз більше росте. В звязку з тим виїхав президент Банку Міжнародних виплат Ґерраг до Ню-Йорку, де тепер перебуває президент Німецького Банку д-р Лютер.

В біржевих кругах Ню Йорку сподіються, що зовсім певно дійде до спільної конференції між през. Ґаррагом, д-ром Лютром, представниками Федерал Резерве Банку в Ню Иорку, та представниками уряду. На тій конференції малиб обговорити справу мораторія і редукції воєнних довгів.

На радянській Україні

Писали ми вже про це, що московська більшовицька влада зносить уже останні признаки української державности.

Роблять вони це щоправда не відтепер.

Історія останніх кількох літ зясовує найкраще політику, що її ведуть теперішні володарі Радянщини, політику нечувано облудну, що не числиться ні з ніким ні з нічим. Бачимо з нього, яку вартість має для червоних царів «конституція», що голосить свобідний народній розвиток для народів, що ввіходять у Радянський Союз.

Відомо, що спершу до р. 1922 московська радянська влада силкувалася з усею безоглядністю вважати Україну як нероздільну частину «єдіной і неделімой Рассії». Та не могла собі Росія дати ради з повстаннями, що вибухали разураз по всій Україні, тож взялися на хитрощі. Рада не рада взялася московська радянська влада переговорювати з найвизначнішими представниками повстанських загонів, як отаман Тютюнник, Мордалевич і і. Обіцяли їм амнестію, а Україні прирекли сповнити ці домагання, що не будуть перечити комунізмови.

І була це хвилина, коли здавалося, що московська радянська влада справді сприяє розвиткови української культури. Дали українське шкільництво, Академію Наук і ряд інших інституцій. Покликали навіть Українізаційну Комісію, що мала вважати, щоб усі урядники вживали тільки української мови.

Все це був тільки більшовицький блахман, щоб замилити очі Українцям. В Академію Наук понапихали ріжних людців, що з наукою не мають нішо спільного, школи в більшости були тільки на папері, а які були, то в них здебільша дальше вчили по російськи. Ще й тепер доходять нарікання з ріжних шкіл, що хоч усі діти Українці й Українські вчителі й батьки домагаються української науки, а вчителям кажуть учити дальше по московськи. Тай усі ці школи, пожалься Боже, то ніякі школи, а осередки зіпсуття, деморалізації. Українська Комісія тільки на сміх себе виставляла, бо ніхто не слухав її — урядовці Москалі й Жиди на Україні як передше так і доси в більшости говорять і пишуть все тільки по московськи й не бояться нікого, бо мають могутніх опікунів в Москві. Московський уряд вважають вони своєю владою, а не харківський.

Та всеж таки багато української інтеліґенції повірило більшовикам і зголосилося до праці на Україні. Взялися працювати щиро. Та не знали ще більшовиків. Більшовики побачили скоро, що жива освітня й народня діяльність інтеліґенції сильно зменьшує комуністичні впливи на українське життя. А коли ще грабункова хліборобська політика більшовиків зустрілася з завзятим опором українських селян, й навіть деякі з укра-

інських комуністів виступили проти грабовання України Москвою, як от економіст Волобуїв та провідник українських комуністів Шумський — більшовики відразу показали роги.

Вони назвали змагання українських більшовиків «сепаратизмом, що глядить на Захід» (себто до «буржуазної» Західної Европи) й у першу чергу назад привернули на Україні рівноправлення московської мови з українською.

Визначніших діячів усунули з урядів і становищ, або попереносили їх у глибину Росії. Процес проти членів Академії Єфремова й тов. всі ще тямимо. А тепер знесли останні познаки української державности. А ось найновіша вістка. Комісаріят освіти радянської України (очевидно на наказ із Москви) «ухвалив» скасувати катедру історії України при Українській Академії Наук у Київі. Історичну секцію (відділ), що її головою був проф. Михайло Грушевський, розвязали, припинили й видання журнала «Україна», що його видавав проф. Грушевський. А через що це все? Бо проф. Грушевський у своїх викладах вчив, що Україна стратила багатші кляси й робітництво через те, що їх зросійщено й український нарід має тепер тільки одну клясу: селянство. Тому не може бути на Україні ні клясової боротьби, ні диктатури пролетаріяту, бо диктатура пролетаріяту є диктатурою Росії над Україною.

І ця правда заболіла Москву тай казали замкнути катедру.

Тепер наші прихвостні більшовиків («Праця», «Сельроб», «Сила» та ін.) трублять про це, як то на Україні протестують проти відомих подій у нас у Галичині.

Гарна воно річ ставати в обороні членів свойого народу. Та як інакше виглядалаб ця оборона, колиб Україна була дійсно українською державою, а не московською провінцією. І як інакше тоді числилисяб з голосом цеї держави. А так на всі ці голословні протести, скажуть другі держави: «А ви що робите з українським народом?»

Польські часописи так і пишуть уже.

Олені - гордість наших гір

Після риковиска в Карпатах.

До світової війни славилися наші Карпати богацтвом оленів. Підчас кривавих боїв у Карпатах в осени й зимі 1914-1915 р. вибито їх майже до нащаду. Але згодом завдяки раціональній ловецькій господарці їх число сильно зросло і тепер майже дорівнює передвоєнному. Сегорічне риковиско, що як відомо треває від половини вересня до половини жовтня, нагадувало передвоєнні часі. Число вбитих оленів на сегорічних ловах у наших горах є понад 50 штук. Олень це найпоказніший звір наших лісів. Найбільше їх тепер у Скільщині. На образку бачимо стадо оленів на спочинку. Один олень стоїть на варті і сторожить товаришів.

—о—

В Еспанії неспокійно

Анґл. часопис „Морнінґ Пост“ доносить, що в Мадриті (столиці Еспанії) вибухли на днях заворушення університетської молоді.

В Севілі і Ґренаді студенти розпочали страйк. Студенти прав на університеті в Мадриті прилучилися до страйку і заявили, що доти будуть страйкувати, доки буде тревати диктатура міністра освіти. В Барцельоні дійшло до кровавої сутички між соціялістами й комуністами. На тягаровий самохід, яким їхали соціялістичні робітники, напали комуністи узброєві в револьвери і почали стріляти в робітників. Шофер й один робітник убиті, а кілька робітників ранених.

ЖАДАЮТЬ 40-ГОДИННОГО ТИЖНЯ ПРАЦІ

Соціял-демократична фракція у німецькім парляменті виступить з внеском, який міститиме цілий ряд домагань у справі поборювання господарської кризи і безробіття. Фракція та буде домагатися м. ін. заведення примусового 40-годинного тижня праці на час кризи і безробіття. Роботодавці малиб бути зобовязані принимати свіжих робітників, що зголосяться до праці. Опріч того будуть жадати обниження цін на цілий ряд предметів першої потреби. В Америці заведли вже 44-год. тиждень праці для всіх робітників крім державних підприємств.

ВИРІВНАЙТЕ НЕГАЙНО ЗАЛЕГЛІСТЬ ЗА «ПРАВДУ»!

Поміч льондонської федерації

для Жидів у СССР.

Російські часописи повідомляють, що переговори, які вів д-р Иохельман предсідник льондонської федерації жидівських орґанізацій допомоги з Совнаркомом, довели вже до підписання порозуміння. На основі цего порозуміння має рад. правительство додати 50 тис. анґл. фунтів стерлінґів до 20 тис., які Федерація дає в цьому році як допомогу жидівському населенню СССР. Ці обі суми розділить відтак Федерація таким чином: 75% піде на відбудову, а 25% на відриття кухонь, їдалень, лічничих заведень, приютів і захоронок.

Большевики дозволяють Федерації ввозити без мита до СССР інструменти, машини, матеріяли і т. п. Федерація одержала право купувати і наймати льокалі для використування їх в інтересі жидівського населення. Федерація вже розпочала збирання тих 20 тисяч. Рос. ґазета „За Свободу“ додає від себе такі пояснення: Енерґії тратять богато, а наслідки будуть такі: Коли інструменти, машини і матеріяли привезуть, то їх сконфіскують і передадуть совхозам і колхозам. 50 тис. фунтів стерл. перенесуть на слідуючу пятилітку, а 20 тис. фунтів стерл., які пришле Федерація, перемінять по радкурсу на 20 тисяч червінців, з яких деякий відсоток піде на закупно позички індустріялізації, збірки в користь авіохема, цепеліна і т. д. Одним словом: все буде гаразд. І вовки будуть ситі й вівці пожерті.

—о—

НА СОЛОВКАХ НАЙБІЛЬШЕ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН

Вже нераз писали ми про страхіття Соловецьких Островів. Тепер знов довідується культурний світ більше про це більшовицьке пекло на землі.

В цих днях вдалося втекти відтам двом Грузинам братам Гусейнови й Аретонови Зінскелядзе.

Вони оповідають, що тепер є на Соловецьких Островах 150 тисяч засланців. Кожен із засланців без огляду на силу мусить зробити призначену для нього на день роботу, хочби мав робити день і ніч. І так прим. при лісних роботах мусить за день зрізати 40 дерев, зняти з них кору й т. д. Коли хтось паде знесилений, то в зимі виставляють його на мороз, а в літі „на комарі". Ці комарі кусають так болюче, що нераз тіло пухне так, що нещасний стає тричі такий, як є в дійсности. Виставленому „на комарі" не вільно оганятися від них, бо тоді привяжуть його до дерева й держать так три дни без харчів і напитку. Очевидно більшість умирає в часі тілесних мук.

Дозорцями є чекісти, перенесені за кару за якийсь проступок. Хто чимсь найменшим наразиться такому дозорцеви, гине від його кулі.

Будять засланців рано в 4. год. До 10 хвилин мусять усі стояти в лаві. Хто спізниться цього бють прикладами рушниць. На кілька днів перед утечею обох Грузинів у бараці били старця, що не встав із леговища, аж у часі биття переконались, що він не жиє вже.

Засланці дістають страву тільки раз по роботі. Хто не скінчив призначеної роботи, не дістає нічого. Дуже богато по кілька днів не дістає ніщо їсти й умирає з голоду. Одиноким днем спочинку це день 1. травня.

Більшість засланців умирає там уже в першому році заслання. Тільки рідко хто видержує рік або півтора.

Тому що працюють в густих лісах, засланцеві легко втекти. Та втікача жде неминуча смерть, бо бодай десять днів мусить бристи страшними болотами, а харчів ніде роздобути. На тисячі тільки одиниці виходять з такої втечі живцем.

Серед засланців найбільше українських селян, за ними йдуть московські селяни, а потім Поляки побіч Грузинів. Є тепер богато католицьких священиків.

Видно з цього, що „українська селянсько-робітницька" держава найбільше дається в знаки своїм громадянам селянам. Треба знати, що Москалів є на Радянщині більше, як двічи тільки що Українців, а всеж таки Українців на засланні більше.

Так віддячуються московські наїздники українським селянам за те, що повірили їх обіцянкам і помагали валити українську владу.

Так то доля мститься на таких, що вірять чужим баламутам і йдуть їм на руку, а на шкоду собі, як той циган, який рубав гилю, що сидів на ній.

Вилив рік у Чехословаччині і Югославії

Внаслідок дощів вилили ріки на Моравії. Положення міста Оломунця дуже грізне, а передовсім небезпека грозить передмістю Летна, де всі вулиці залиті водою на 1 метр глибоко. З богатьох домів виселено мешканців, бо так залиті водою, що всяка комунікація не можлива. Ріка Морава вилила і затопила цілу околицю. Таксамо виступила з беревів Бечва.

В Югославії безнастанні дощі спричинили вилив ріки Струміци. Повінь охопила великі простори. Багато домів знищених, шкоди,що їх повінь спричинила, дуже великі. В Слявонії вода залила кілька сіл. Мешканців з них евакуовано.

Напади німецької боївки на польські школи

Польський „Ільо. Кур. Цодзеннни" приносить у ч. 297 вістку з Кеніґсберґу у Східній Прусії, що 31-го жовтня німецька боївка зробила напад на польську школу і кількох польських діячів у Ніколяйкен. Боївка напала на дім вдови Квятковської і на мешкання польського учителя Ґервера. Напасники вибили всі шиби і поломали рами і знищили двері. Відтак знищили в польській школі, ціле урядження, наукові прибори і аптичку. Відтак пішли боївкарі до кількох польських господарів і під загрозою побоїв знищили їх мешкання. Мимо алярму ані поліція ані жандарми ніде не появлялися через цілу ніч. Все те відбувалося між годиною 1 в ночі, а 7 рано. Польське населення хоче звернутися до центральної влади в Берліні і просити в неї охорони життя і майна, бо влада в Східній Прусії не дає населенню навіть тої охорони. Якщо це правда, то це дійсно виглядає на звірство, цікаве тільки, звідки бере німецька боївка приміри такого мехиканського, чи бразилійського або перувіянського поведення супроти нац. меншости, бо живемо прецінь в Европі...

Чому в Европі скрута

Коли добре роздумати, чому тепер в Европі така скрута, то прийдемо до висновку, що попри інші причини, найважніща це роздроблення на багато маленьких держав і державок.

В передвоєнній Европі верховодило шість великодержав, які явно змагали до розросту. Це було, правда, причиною війни та заразом відповідало духови новітньої цивілізації та її вимогам, масовости, дешевости й орґанізації.

Візьмім собі примір із асекураційного товариства. Чим воно більше, тим меньші бере оплати, а тим більші дає відшкодування. Таке воно й із державами.

Велика держава не тільки тим сильніша від малої держави, що вона більша, а й тим, що економічніша, дешевша й вигідніша.

Передвоєнна Европа мала хиби й недостачі, які довели до світової війни, та всеж таки була багато близча до цього основного ідеалу великих державних згуртувань, як теперішня Европа. Із 440 міліонів передвоєнного населення Европи 369 міліонів, або 83 відсотки жило в цих шістьох великодержавах і користувалося всіми добродійствами їх величности. Тільки 17 відсотків европейського населення було розділених між 14 середніх і малих держав і шість зівсім маленьких державок.

Війна й мир по цій війні розбили Европу на цілий ряд меньших держав. Знищили вони Австрійсько-Угорську монархію, обкроїли Росію й Німеччину, а в самій Европі дуже тілько незначно збільшили Францію й Італію. Вони не дістали навіть тілько нових громадян, кілько вояків стратили на війні. Франція прим. стратила два міліони війська, а дістала за це Альзацію й Льотаринґію, що разом мають півтора міліона населення.

Тепер у великодержавах живе замість передвоєнних 83 відсотки, тілько 60 відсотків. А 40 відсотків, або близько 200 міліонів людей живе тепер аж у вісьмох середних і дрібних державах.

Таке велике положення числа малих держав дало дуже болючі фінансові наслідки. Воно збільшило передусім число державних апаратів (міністерства, уряди, граничні сторожі), а все те коштує величезні гроші. До того всі нові держави не мають практики, хочуть на силу дорівнати старим державам і жиють, як то кажуть, понад стан, щоб тільки бодай про око стояти на рівні зі старими державами сильними і багатими.

Коли річні видатки передвоєнних 21 держав досягали вісім міліярдів долярів, що давало на кожного громадянина пересічно 18 долярів, то тепер адміністрація цього самого населення коштує щонайменше тричі тілько.

Нехай ці кошти будуть тільки 24 міліярди долярів, то це дасть пересічно на одного громадянина 50 долярів річного обтяження.

Передвоєнна Европа мала всего вій-

ська трохи більше як чотири міліони. А по війні, хоч Німеччина й Австрія не можуть мати багато війська, то число війська в Европі зменшилося лиш на 8 відсотків. Тай це не правдиве. Перед війною держави подавали правдиві числа своїх військ, а тепер присилають Союзові Народів або зівсім неправдиві числа, або дуже пообкроювані. Якби там не було, мілітаризм в Европі не тільки не зменшився, а зріс дуже сильно. Само собою, що зросли й видатки на військо. Перед війною всі держави Европи видавали на військо до 800 міліонів долярів, а тепер виказують урядово 4000 міліонів долярів. Та поза тими явними видатками є ще в усіх державах видатки на військо, що їх держави не виявляють. Та вже самі ці явні видатки забирають четвертину всіх державних прибутків. А перед війною видавали на військо всего 4 відсотки.

Майно европейських держав оцінювали на загал 1913 р. на 450 міліярдів дол. Тепер воно впало на 382 міліярди дол.

Так виглядає в цифрах теперішня Европа «демократична й миролюбива» порівняна з передвоєнною Европою, що вважалася військовою та опертою на старому ладі. Тепер тільки більше говорять про мир і розброєння, а в дійсности скрізь бачимо в політиці суматоху, а в майні руїну.

А це все не може причинитися до згоди, порозуміння й розумної політичної організації, або коротко сказати: до Паневропи («пан» по грецьки значить все, отже по нашому буде: Всеевропа).

Все що діється тепер в Европі, як в цілости й у поодиноких державах, це шлях не до мира, а скорше до нової війни.

АРЕШТУВАННЯ В РОГАТИНЩИНІ, КОЛОМИЇ І НА ВОЛИНІ.

В Лопушній пов. Рогатин арештували студента фільософії зі Львова К. Дуткевича за це, що фотоґрафував читальню „Просвіти“ в якій побувала поліційна експедиція, Арештованого відставлено до тюрми до Львова.

В Коломиї арештовнано вже другий раз учителя народньої школи Ореста Кузьму. В селі Козлівці пов. Дубно на Волині арештували 10 людей. Їм закидають комуністичну аґітацію серед вояків.

ЗАМКНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ҐІМНАЗІЇ в ДРОГОБИЧІ

Польські часописи доносять, що Львівська Кураторія постановила замкнути приватну українську ґімназію в Дрогобичі. Причиною замкнення мавби бути „факт протидержавної діяльности учеників тієї ґімназії разом з дир. Кузьмовичем“, що дотепер сидів у тюрмі. Ученики II-III кл. можуть вписатися до польської ґімназії в Дрогобичі, а ученики IV-VIII кл. можуть просити, щоб їх приняли до польських ґімназій поза Дрогобичем.

—o—

Нова промова мін. Тревірануса

Німецький міністер Тревіранус, що своєю промовою наробив стільки клопоту часописам тих країв, які руками й ногами бороняться проти всяких поголосок про ревізію версайського договору, виступив знов з промовою. З неї видно, що він-таки «не поправився».

В Ганновері відбулася на днях велика маніфестація, уладжена зарядом міста в честь східних окраїн Німеччини. До зібраних у міській опері Гановерців промовив міністер Тревіранус і вказав на відручне письмо през. Гінденбурґа в справі допомоги для східних провінцій. Це письмо викликало великі надії, але критичне фінансове і господарське положення Німеччини обмежує можливість виконання програми допомоги. Бо виконання всякого роду програми допомоги східних провінцій залежне від уздоровлення публичних фінансів, а передовсім від того, чи будуть скасовані визначені кордони, про котрі знає весь світ, що німецький нарід не згодиться на їх вічне істнування. Свою промову закінчив мін. Тревіранус окликом: той край був німецьким і німецьким лишиться!

Приїзд королівської пари до Болгарії

Шлюб болгарського короля Бориса з італійською княжною Джіованною відбувся в м. Асізі. По шлюбі всіли новоженці на корабель і поплили до болгарської пристані Бурґас на пароплаві «Цар Фердинанд». Після привитання в пристані, всіла королівська пара на поїзд і поїхала до столиці Софії. По приїзді до Софії ціла столиця прибрала святочний вигляд. Всі уряди, школи, фабрики і всі торговельні підприємства припинили працю, а населення заповнило всі вулиці. Також з провінції прибуло до столиці маса народу. Всякий рух трамваїв і возів під вечір припинено. Доми потопали в цвітах і болгарських національних прапорах. Король з королевою відїхали зі стації до Катедральної церкви, де зібрані митрополити благословили їх. По дорозі до королівської палати непроглядні маси народу витали королівську пару окликами.

Першим державним актом болгарського короля після повороту до столиці було підписання декрету про помилування або зменшення кари більше ніж 1.500 вязням.

На другий день вранці явилася у королівській палаті дітвора народних і середних шкіл, щоби привитати короля і королеву та побажати їм щастя.

—o—

Циганська справедливість в Румунії

Жидівська телеґрафічна аґенція доносить з Букарешту, що на днях оголошено присуд в справі жидівського погрому в м. Тарґу Промос, який урядили перед кількома місяцями румунські «геройські» студенти. На лаві обвинених сіло кількох румунських «героїв» і... багато Жидів, яких арештовано за те, що боронилися. Студентів покарано гривною по 500 лей. Такою самою гривною покарано і побитих, а деяких із них засуджено на 10 до 15 днів вязниці. Всі засуджені внесли апеляцію. Присуд у тім процесі викликав серед жидівського населення велике обурення, бо тяжче засуджено Жидів за те, що боронилися, ніж тих, що на них нападали.

Такі річи можливі лиш у такій «висококультурній» державі, як Румунія, або в таких бандитських краях як Мехіко, де чоловік, як кажуть, не певний ні дня ні години.

5 літ з ножичками в животі

Болгарська селянка Єлисавета Олександрова занедужала і мусіла перейти в софійськім шпиталі тяжку операцію жолудка. По якімсь часі видужала і здорова вернула до дому. Так жила вона здорова 5 літ та при кінці пятого року почала відчувати підчас праці болі. Вона поїхала знов до Софії (столиця Болгарії) і там пересвітлено її проміннями Рентґена. Пересвітлення виявило, що вона мала в животі ножички, які оператор залишив підчас операції. Мусіли перевести свіжу операцію і витягнути ножички. Цим разом вернула вже дійсно здорова до родинного села.

—o—

УРАҐАН у ШВАЙЦАРІЇ

На днях пронісся над Швайцарією сильний ураґан, який наробив чимало шкід головно в околицях Женеви. Він повиривав дерева з корінням і поломав телеґр. стовпи.

СТРАШНИЙ УРАҐАН У СМИРНІ

Над Смирною у Малій Азії лютує страшний ураґан, а рівночасно наступив вилив рік. Підчас повені згинуло 134 особи. 2.500 родин лишилося без криші над головою.

Бездротний телеграф у первісних людей

Телеграф без дроту так старий як історія людського роду. Старинні люди передавали ріжні важні вісти при помочі гінців, їздців або світляних сиґналів. Цей самий спосіб передавання вістей задержався у диких племен ще до нині.

Мурини порозуміваються між собою при помочі флетів (сопілок) і бубнів. На Канарійських Островах і на Тенерифі алярмують туземців свистом або димом. В Ніґерії носять мешканці на руці малі залізні перстені, до котрих причеплений кусник бляхи і ударами в бляху дають сиґнали. В Африці найбільш розповсюднений інструмент барабан. При помочі його оголошують по муринських селах важні новини. В Новій Зеляндії барабани висять постійно і підчас небезпеки бють у них немов у дзвони.

Півдикі Індіяни в полудневій Америці видумали щось в роді телефону. Вони викопують яму широку на 1 м. і наповняють її до половини піском. На пісок кладуть кавалки дерева, шкіри і живиці. Замість барабану служить їм порожний бамбусовий пень, наповнений піском, шкірою, деревом і кавчуком. Довбенька, якою бють у той пень, також обтягнена шкірою і кавчуком. Удари ті чути на півтора км. у ямі, уладженій в цей самий спосіб. Але чути лиш у ямі, а на поверхні землі не чути нічого. Значить, що земля є провідником голосу. Одна яма надає сиґнали, а друга відбирає.

До світляних сиґналів треба зачислити вогонь і дим. Вже Колюмб оповідає, що коли він приближався до Гаїті запримітив, що у ночі розпалювали на острові від часу до часу ватри, а в день бачив він стовпи диму. Видно, що туземці таким способом повідомляли своїх, що хтось чужий зближається.

На війні ще до нині вживають люди світляних сиґналів. Індіяни, що вертають з побідного походу, повідомляють про свій поворот великими стовпами диму. Колиж похід не вдався, тоді не дають ніяких знаків. Папуаси й австралійські неґри також послугуються світляними сиґналами. В африканських Бедуїнів не лиш порозуміваються між собою при помочі світляних сиґналів, але ними дають знати верблюдам, що час вертати додому. Треба ще згадати про муринський телефон, якого вживають у Східній Африці. Телефон цей складається з двох барабанчиків, обтягнених шкірою, а получених зі собою при помочі струни довгої на 100 м. В один барабанчик говориться, а другий, приложений до уха, сповняє ролю телефонічної слухавки.

З того видно, що вже від найдавніших часів люди стреміли до поборення простору і до навязання постійного получення між собою. Ті зусилля набирають ріжної форми відповідно до степени культури, аж вкінці дійшли в нинішних часах до радія.

СТАН ОЗИМИХ ЗАСІВІВ

Поль. Аґенція Тел. повідомляє, що стан озимини в трьох східногалицьких воєвідствах є дуже добрий. Замітне, що цього року наші хлібороби більше засіяли пшениці а менше жита. Причиною того є ліпші ціни на пшеницю ніж на жито.

ГРІЗНА ПОЖЕЖА В БУРШТИНІ

Оноді вибухла пожежа в стайні Петра Кобля і Мик. Когана в Бурштині пов. Рогатин. Згоріло 9 домів враз із господарськими будинками. Причина пожежі покищо невідома. З дотеперішнього слідства виходить, що пожежа вибухла внаслідок неосторожности. Загальну шкоду обчислюють на 17.600 зол.

ТРИ ПОЖЕЖІ В ПАСІЧНІЙ

Пишуть нам: 9 жовтня викликала лісна колейка видержавлена фірмі „Польска Фореста“ три пожежі в селі Пасічна пов. Надвірна. Вона була дуже грізна, бо згоріло коло 50 сягів дерева на складі й одинацять господарств. Хоч вина фірми доказана, то колейка дальше їздить машинами незабезпеченими відповідно то зн. без охоронних сіток, нехтуючи зарядження дирекції лісів у Львові і старости в Надвірній. Дня 30 жовтня запалила іскра з машини стодолу господаря Миколи Кантурака свідомого громадянина. Шкода еще не обчислена. Є це четверта пожежа на протязі трьох тижнів.

ДРАМА в ВОЗДУСІ

З Лондону доносять, про незвичайну подію, яка сталася недалеко Сиднею. Пасажерка літака намагалася поповнити самогубство, вискакуючи з аеропляну. Одначе на щастя суконка замоталася між дроти крила літака і через те летун мав чав вхопити її і втягнути назад до літака. Тоді пасажерка намагалася підпалити збірник з бензиною. Летун ударом приголомшив божевільну жінку й щасливо осів на землю.

УКРАЇНСЬКЕ ПАЛОМНИЦТВО

Спогади і гадки паломника з подорожі до Люрду в липні 1930 р.

5. Лізіє.

Лізіє віддалене від Парижа на шляху до Гавру яких 190 кільометрів і лежить вже недалеко Ляманського каналу. Тут є славний чудами гріб св. Тереси від дит. Ісус. Залізниця їде зразу понад берегами Секвани, аж до Мант. Тут скручує на захід до Евре, переїздить кількома тунелями до Конш, в кінці до Лізіє. На їзду туди й назад треба цілий день часу. Лізіє, мале нормандське місточко, перерізане на двоє річкою. До недавнього часу тихе і спокійне, нині кипить життям через те, що до гробу св. Тереси напливають чисельні паломництва прочан. Святу Тересу можна сміло назвати наймолодшою святою. Уроджена в 1873 р. померла в 1897 р. канонізована як свята папою Пієм XI. в 1925 році. А вже нині тисячі віруючих поспішають на її чудами прославлений гріб та з успіхом просять її помочи в своїх злиднях і нещастях.

Вже над її колискою витала ласка Божа і опіка Пресвятої Діви. Вона наймолодша дитина в незвичайно чесній та побожній родині і так як її 3 старші сестри постриглася у черниці в найсуворійшому чині сестер Кармелю Лізіє. Побожна, праведна й слухняна, — про неї кажуть, що вона не знала ціле життя ні неправди, ні непослуху — вона по смерти матери обожала батька, а найстаршу сестру шанувала як матір. Колиж та вступила до монастиря, тоді 9 літня Тереса попала в тяжку недугу, яка згодом стала невилічима. Лікарі відібрали вже всяку надію на її подужання. Та дівчинка ніколи не нарікала на свою долю, а заєдно молилася з очима благально зверненими в сторону статуї Пречистої Діви, яка стояла біля її ліжка. Дня 13. мая стан її так погіршився і лікарі думали, що наближається кінець. Та нараз Тереса скликнула в сторону Статуї: «Спасай мене»! І в сю мить сталося всіми присутніми стверджене, та всім їм непонятне чудо: Вмираюча солодко всміхнулась, личко забагровіло від напливщої нагло крови, очи заблиснули надземським виразом вдохновленого щастя і впялилися радісно в статую Пречистої; бо Та до неї всміхнулася. В сю мить дівчинка встала і подужала.

Опісля переживала вона в домі свого батька та заєдно тужила до монастиря. І батько відпровадив її туди в 14 році життя. У монастирі в Лізіє перевела 8 літ святого черничого життя, відки переселилася у спрагнену небесню Вітчину в 1897 році.

І через що проголошено Її святою?..

По сконі тіло її не псувалося і не заносило сопухом трупа, а стелило вонь улюблених Нею квітів. Одна тяжко недужа монахиня поцілувала Її мертву в ногу і в туж мить подужала. Її лице як оповідають очевидці, сіяло і всміхалося як живе, лише стало богато красше як за життя...

Від того часу аж до часу Її канонізації папська комісія ствердила більш як 15 безсумнівних приявних чудес. А тих що за Її поміччу діються в серцях людей, ніхто й не перечислить.

Їх не місце ту перекажувати, але для зрозуміння, через що св. Тереса стала любимицею віруючого світа, треба навести бодай ось що:

Дволітня дитина Анна Анрі була навчена побожною матірю молитися до

НОВИЙ ВІЦЕКОРОЛЬ ІНДІЇ

З Лондону повідомляють, що незабаром уступить дотеперішний віцекороль Індії, а на його місце має бути іменований державний підсекретар у міністерстві повітреплавства 46 літний лорд Ґорель, що є з фаху правником. Ґорель відомий в Анґлії як поет і повістяр.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА в РОМУНІЇ

ПАТ доносить, шо поспішний поїзд Букарешт-Паскані, що з великою скорістю вїздив на стацію Мунцелю, вискочив із шин. Один ваґон III кляси перевернувся. Одна особа вбита а 8 тяжко ранених. Катастрофа спричинила перерву в комунікації і шкоду на кілька мільонів лей.

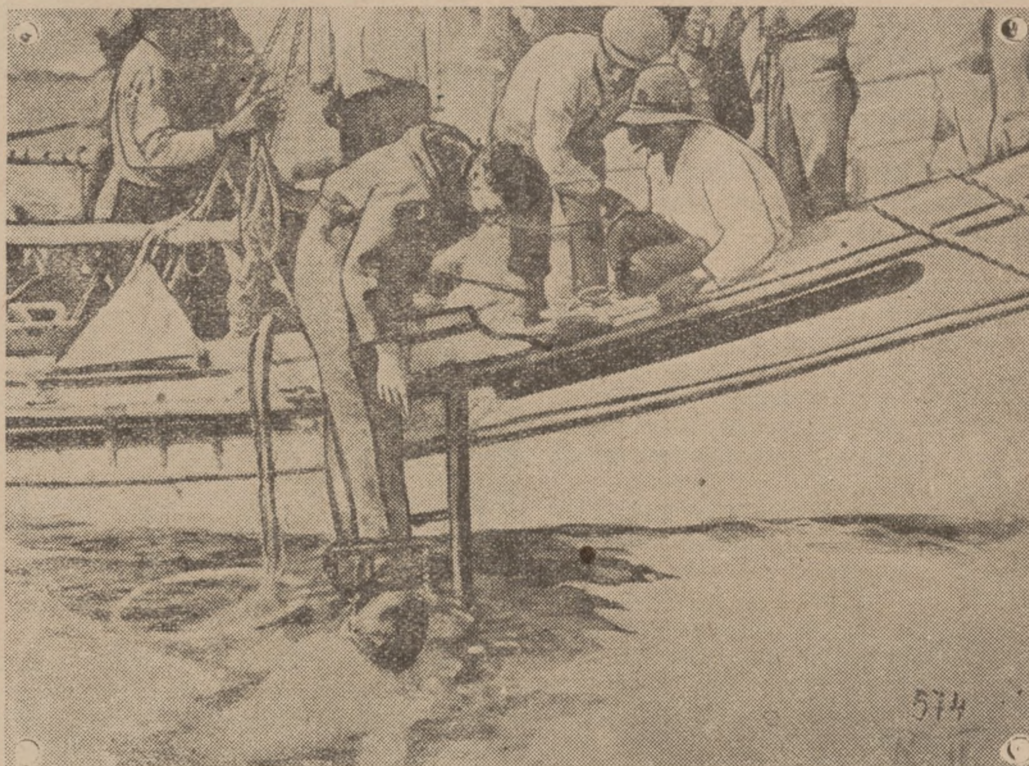
ЩЕ ОДНА КОПАЛЬНЯНА КАТАСТРОФА

В копальні вугля в м. Фортетель у Франції наступив ононі сильний вибух ґазів. Дотепер відкопали ратункові відділи 5 засипаних робітників. Праці при відкопуванні засипаних тревають дальше.

НОВИЙ ВИСТУП ПАНҐАЛЬОСА

ПАТ доносить, що б. диктатор Греції Панґальос знову підготовляв державний переворот. Він скликав зібрання своїх прихильників (прихильників диктатури — ред.) в однім домі близько касарень. Колиж члени зборів довідалися, що військові й поліційні відділи, котрі були втягнені до змови інтерновано, майже всі — розбіглися. Арештовано лиш 15 офіцирів і 5 цивльних осіб. Крім того негайно арештували самого Панґальоса, що хотів зробити державний переворот і захопити в свої руки диктаторську власть.

Шукають затопленого суходолу

Вже в дуже дуже давніх часах оповідали собі люде, що колись був суходіл між Европою й Америкою, і що на цьому суходолі жив нарід, що мав уже дуже високу культуру. Згадку про це зберіг на письмі старинний грецький фільософ Плятон, що жив у пятім столітті до Христа. Він оповідає в одному зі своїх творів, що єгипетські жреці оповідали, що поза стовпами Атлясу (сьогоднішній Ґібральтар в Еспанії, що належить до Анґлії) був колись острів, більший, як ця частина Азії, що була відома старинним Грекам. Звався цей острів Атлянтида. Там саме мав жити цей висококультурний нарід. Девять тисяч літ перед Плятоном цей острів мало проковтнути море враз із усім, що було на ньому. І тепер на цьому місці, де був острів, глибоке море.

Вчені ґеольоґи (землезнавці) кажуть, що дуже можливо, що перед 50 тисячами літ Европа й Південна Америка не були розділені океаном, що лучив їх суходіл, який був між ними. Може останки цього суходолу стреміли

Бога, до Пречистої і до св. Тереси. Та дитина молилась до св. Тереси на свій лад: «Моя Тереню поможи мені...» Раз мати пішла з дому, а малу дитину лишила сплячу в свойому ліжку. Вертаючи незабаром домів, побачила мати полумя і густий дим, які добувалися з вікон її мешкання. Розбила вікно, а коли дим перерід побачила ліжко і дитину в вогні. В одчаю пірвала з вогню дитину в рамена і прямо остовпіла: ні дрібки не потерпіла й весело всміхалася до неї. Від лямпи займилася постіль, згоріла ковдра, перина, матераці, нивіть дивани згоріли, тільки дитини, ні її сорочини вогонь не діткнув. Інший приклад: В 1912 році спаралізована матір пані Ноель і також її дитинка Оленка, по приложенню мощий св. Тереси в дні 12 квітня нагло подужали. Таких голосних доказів богато. — За забобонні леґенди і зі згірдним усміхом приймуть ці докази правди поклонники «розуму й натури»... Нехай! Хто має очи, але бачити не хоче, з таким трудно добалакатися. Тай, не про них се пишеться.

Ось чому Її канонізовано.

...Нині ціла каплиця на Її гробі завішана вотами й безліччу подячних марморових табличок з написами: „Mercià Thérèse". Між ними найшли ми кілька табличок німецьких, більше анґлійських, а на одній був польський дописок: „Dziękuję Ci Tereso".

Та ще глибше враження роблять окремо уміщені вота військових із послідної війни, яких є ціле множество.

У каплиці скрізь видніють написи з улюбленими висловами святої: «Я хочу дістатись до неба, щоб створити добро на землі...» «Я зішлю рожаний дощ на землю»... й інші. Найгоряче піклується вона дітьми, які дуже любила і про котрі все казала, що «вони всі будуть під моєю владою»...

Її одінячко, котре мала на собі, як ішла до першої св. Сповіди, суконка й серпанок, в яких ішла до першого св. Причастя. Її золоте волосся, яке вона у чотирнайцятому році життя обтяла для Христа та інші предмети переховані в ґаблютках в окремій салі.

У тій каплиці на гробі св. Тереси відслужили наші священики-паломники три св. Служби Божі, а найкрасшою памяткою того дня буде світлинка зроблена о. Г. під мурами каплиці.

По огляненню каплиці, гробниці й кімнати де переховується Її річи, написано за обідом в ресторані до своїх в краю кілька видивок і час зійшов. Треба було ставитися до поїзду.

Вечером були ми знову в Парижі.

Ті з паломників, що не їздили до Лізіє, оглядали ще зрана Париж, а після обіду поїхали на прогульку до Версаю, колишньої властивої резиденції французьких королів, заснованої Людвіком XIV. Тут оглянули казочний версайський парк з його нечисленими, на жаль тоді нечинними водограями і мальовничими басейнами та королівську палату. Були в кімнатах Людвіка XIV., а також у тій памятній салі, в котрій Німці в 1871 році проголосили німецьке цісарство, а розбитим Французам подиктували побідний мир, а в якій знову в 1919 році дня 28 червня, Французи подиктували побідженим Німцям ще «красший» побідний мир.

Тим миром памятна ця саля і для українського народу.

Дальше буде.

—o—

ще понад море в часах, що про них згадує Плятон. Може сьогодні на дні океану спочивають останки слідів прастарої культури.

Люди здавна продумували над цим, якби то пересвідчитися чи все це правда, чи тільки байка. І ось тепер ґраф Байрон Кун де Пророк задумав влаштувати виправу, яка має шукати на дні моря слідів цеї старинної затопленої культури. Хоче він робити це при помочі дзвона для нурців, що його збудував др. Гартман. Цим дзвоном можна дістатися під воду на 750 метрів глибоко. Він має сталеві стіни, грубі на 7 і пів цм., які видержуть і найбільше тиснення. З тим дзвоном є лямпи з сильним світлом, яке прояснює найбільші глибини. Очевидно, що будуть в дзвоні й прилади, що будуть доставляти повітря потрібного нурцям до дихання. Ґраф Байрон Кун думає, що так удасться йому віднайти затоплені міста, палати та святині.

Ґраф Кун тай багато вчених кажуть, що високо розвинене людське племя найшло дорогу з Африки в Европу. Дорога вела Ґібральтаром, Тунісом і Сицілією, що колись були злучені суходолом. Вчені мірили людські черепи, що їх найшли на пустині Сагарі та в Юкатані в Америці і знайшли, що вони дуже подібні до себе. Тоді люди не запускалися ще так далеко на широке море, бо плавали звичайними човнами. Отже могли перейти й зноситися тільки по суші. Побачимо, чи вдасться викрити щось виправі ґр. Куна.

КОРОНАЦІЯ „КОРОЛЯ КОРОЛІВ“

В столиці Етіопії Аддіс-Адері відбулася на днях коронація цісарія Етіопії Рас Тафарі, який прибрав собі ще титул „король королів“. В торжестві коронації взяло участь багато заграничних представників. Цілу ніч перед коронацією король з королевою молився, бо обоє християни. Торжества і паради з нагоди коронації триватимуть цілий тиждень.

АРЕШТУВАЛИ БУХАРІНА?

З Риґи повідомляють, що большевики арештували Бухаріна. Вони зажадали, щоб він осудив діяльність правої опозиції, але Бухарін не хотів цього зробити і тому політбюро дало наказ арештування. Він покищо знаходиться у домашнім арешті, де його добре пильнують.

САГАРА МАЄ 400 ЛІТ

Данський учений і подорожник Беґгольм, що два роки досліджував Сагару, оголосив недавно висліди своїх праць, в яких твердить що Сагара істнує ледви 400 літ. Раньше був простір Сагари врожайний і на нім мешкав нарід, що занимався випасом худоби. Ще в 12 століттю Сагара мала бути вкрита гарною ростинністю. Докладно про ту справу має Беґгольм написати окрему книжку.

—o—

МІЛІОНИ В ГНІЗДІ

Лондонський щоденник „Морнін-Пост“ одержав телєграму з Иоганенсбурга в Африці, про незвичайне щастя робітника, що працював на діяментових полях.

Робота шукачів діяментів, що працюють на рахунок великих акційних товариств, які мають концесії на пошукування дорогих каменів, часто дуже важка, а ще частіше безвислідна. Треба перешукувати викопані величі скількости землі й розбивати нераз дуже великі й тяжкі камінюки.

Цей робітник розбивав саме таку каменюку й розбивши молотом великий камінь побачив під ним щось начеб пташого гніздечка, в якому замість яєчок був скарб діямантів такий богатий, що робітник не міг помістити їх в обох долонях. Між цими діямантами були такі, що важили 100 каратів, а вся вартість скарбу перевищала півтора міл. зл. пол.

Найдений скарб дістане очевидно товариство, що мало концесію на цьому полі, та робітник одержить відповідний відсоток, що зробить його богатою людиною на все життя.

ГРОБИ ЗПЕРЕД 5000 літ

На Угорщині в околиці Кішкереш відкрив народний учитель Павлі доісторичні гроби, які мають мати по 5 тисяч літ. У відкопаних гробах знайдено всякі предмети щоденного вжитку як тарілки, ножі, мидниці — а все зроблене з бронзу.

К. Л.

З ТЕМРЯВИ НА СВІТЛО

1. У темряві.

Велика радість була в домі Цецілїїв, перших багатіїв Картаґіни. Велика радість, народився їм син. Батько не може натішитися. Такий радий, такий щасливий витає родину, приятелів і знайомих, що приходять зложити бажання щасливим неньці й батькові.

— Здоров, як риба! — хвалиться батько всім гостям.

Ще більш щасливі чулися батько й мати, як малий Кипріянко пробував вимовляти перші слова, а як вперше станув на ноги, то вже їх радощам не було краю, ні впину не було.

— Який жвавий, який гарний! — хвалила мати.

— Які розумні оченятка в нього! — хвалив батько.

А як уже бігати почав, то вже так його пестили, так пестили, нічого йому відмовити не могли.

Аж пройшов час, каже батько:

— Треба нашому Кипріянкові вже почати науку, треба йому вчителя найняти.

А мати:

— А може він іще за малий до науки? Хай ще бавиться. Навіщо йому вже так завчасу голівку мучити.

Та батько все такий уступчивий, тут не подався:

— Ні, каже, треба дерево нагинати, поки воно деревце. Ми з тобою й так уже занадто розпестили його, розпустили занадто.

І найняли вчителя.

Наука приходила малому хлопцеві дуже легко. Був він пустий і свавільний, та до науки цікавий і тямущий. Не мав старий учитель з ним клопоту в науці, хіба тільки за сваволю часом скартає його.

Любив малий Киприян свойого вчителя, привязався до нього й слухався його в усьому. І коли прийшлося, що вчитель докоряв йому, прикро йому було дуже.

А батько з ненькою радяться нераз зі собою заздалегідь:

— Чим би то бути нашому Кипріянкові? — говорить батько.

— А ти чим бажавби бачити його? — на те мати.

— Я — каже батько — хотівби, щоб він вступив до военної служби, там здобувби славу й почести.

А ненька з трівогою:

— Ой, я не хотілаб! Небезпечна це служба! Хай краще вчиться права й красномовности. І тут здобувають славу. Ось Марк Тулій Ціцеро, чиж не здобув безсмертної слави.

На це батько:

— Правда твоя, та на його примірі бачиш, що й красномовство небезпечне звання, бо згинув він від меча, хоч не був на війні.

На це мати:

— Так, та всеж, колиб був не вмішувався по вбитті Цезаря в спір Антонія, не бувби так згинув. Та як би ні було, всеж таки красномовство не таке небезпечне, як воєнна служба.

А батько:

— Та то все дарма, що ми говоримо! Виросте наш син, то буде тим, чим сам схоче бути.

— Та воно так! — на це мати.

А Киприян ріс і розвивався і тілом і духом.

Як уже підріс, не вдержати його було в хаті. Любив товариство, товариство його любило, завів розгульне життя. Аж мати стала трівожитися. Вона, хоч поганка, як і батько, та вихована була ще в старих строгих обичаях. І говорила вона чоловікові:

— Ой, боюся я за нашого сина, боюся, щоб його те буйне, розгульне життя не завело на лихі шляхи.

Та батько сам уже був вихований по новітньому, то на такі жінчині жалі й трівогу тільки махне було рукою тай каже:

— Дурниця! Молоде воно мусить вишуміти! Вишумить, а потім устаткується.

То мати вже потім і не говорила ніщо, та в душі журилася дальше. Вкінці

КІТ ЗАДАВИВ ДИТИНУ

В Закрочимю в домі Матемкова був такий випадок. Жівка, що пішла прати білля лишила однорічну дитину в колисці під доглядом чоловіка, що був безробітний і сидів дома. Коли дитина заснула, він вийшов собі на пів години, бо йому знудилося сидіти дома. Коли вернув застав жахливу картину. В колисці лежала дитина, а на її грудях сидів кіт з затопленими зубими в діточе горло. Всякі зусилля лікаря, щоб удержати дитину при життю, були даремні.

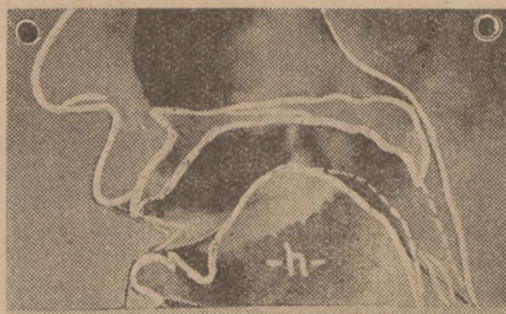
ВИНОМ УГАСИЛИ ПОЖЕЖУ

Угорські часописи повідоляють, що в місті Лятогедь вибухла пожежа в домі, в якім був склад вина. Всякі зусилля вогневої сторожі були даремні, бо забракло води. Щоб не допустити до поширення, пожежі вложили вуж, який тягне воду до величезної бочки з вином і в короткім часі вгасили вогонь.

ЗОЛОТІ РИБКИ

В р. 1878 один американський ґенерал, відвідуючи Японію привіз звідтіля кілька золотих рибок. Вони так Американцям подобалися, що торгівля золотими рибками прибрила величезні розміри. В минулому році продано 17 міліонів тих рибок у Злуч. Державах за 600 тисяч долярів. Опріч цих рибок продано ще 4 і пів міліона золотих рибок окремої породи, з довгими плавками за 400 тис. долярів.

Проміння Рентґена відкривають тайни голосу

Проміння Рентґена це таке проміння, що просвічує людське тіло. Коли ним освітити людське тіло, то видно кости. Лікарі вживають цього проміння, щоб пізнати, де зломана кість, або де є якийсь предмет, що дістався в тіло, куля з кріса чи що. Коли лікар знає де є куля в тілі, то вже лекше йому її добути відтам.

Та ось недавно вжили цього проміння до наукового досвіду, щоб пізнати, як повстають поодинокі звуки.

Дали одному проковтнути тонкий золотий ланцюжок і казали йому вимовляти поодинокі звуки й усе те світлили при рентґенівських проміннях.

На образку бачимо, як укладається ланцюжок, а з ним разом язик і гортанка при вимові: 1) h (горішня частина образка) 2) і—о (середуща частина) 3) і—а (долішня частина).

ОБІСУРМАНИВСЯ

Член англійської дипльоматичної місії в Іраку С. Фільбі перейшов недавно на магометанство і приняв імя Абдул. Він вислав письмо до короля Геджасу, в якім заявляє, що принимає коран, а навіть нову науку шейка Мухамеда Аль Вагаба, (Вагаб основник дуже строгої секти).

Цей перехід визначного англійського дипломата на іслям, викликав в Англії сильне враження.

рішилася поговорити з сином в чотири очі.

І найшла нагоду та стала напоминати сина:

— Журбу ти завдаєш мені, синочку, твоїм нестатком.

Та він розсміявся дзвінко, а потім кинувся неньці на шию тай каже:

— Не журіться, ненечко, нічого лихого ні соромного я не зроблю. Ти думаєш, що як я в хаті не сиджу, то вже Бог зна що виробляю! А я нішо, от забавляюся з товариством весело тай тільки.

І бігцем із хати.

А мати заспокоювала себе:

— Може й справді нішо, а я так журюся!

І Киприян дальше буяв із товариством. Вечері проводив у театрі, де давали веселі комедії римські міми (актори) чи в амфітеатрі, де головно відбувалися боротьби ґлядіяторів, чи в цирку на перегонах дволесницями, чи в табернах при вині, а то й на гулятиках.

Та не все давався Кипрян затягнути товаришам у їх розгульні забави. Мав хвилі, коли до всіх цих розгульних забав чув нехіть, ба й відразу. Тоді любив він самоту. І найчастіше йшов на старе місто. Їх дім був на новому місті недалеко морського берега. Та Киприян любив часто ходити на старе місто. Хоч був він гарячий римський патріот, то все коли ходив по старому місті чув якусь прихильність до цих фенікійських Картаґінців, що заснували Картаґіну й довели її були до розцвіту свою державу до могутности. Знищив Рим Картаґіну, бо боявся її суперництва на морі. Розуміли римські політики, що «або ми, або вони будуть панами світа — іншого виходу нема!» Чи справді не було іншого виходу? — над цим думав нераз Киприян, по старому місті ходячи. Може й був, та захланність Риму й завзяття Картаґінців не дали довести до згоди, до якогось рівного поділу впливів. І тепер зі старих мурів, зі старих будівель Картаґіни ні сліду. Переможний Сціпіо велів збурити мури й будівлі, а місце, де була Картаґіна заорати плугами. Та дарма, хоч і сліду не остало з могутнього міста й держави, то остала слава про геройську оборону міста. Поки люди будуть на землі, доти будуть тямити, будуть оповідати, як то по геройськи Картаґінці боронили своєї держави й волі своєї, як навіть жінки коси втинали собі, коли не стало пряжі на линви до кораблів, а як Римляни здобували вже Картаґіну, то й жінки з мечами в руках сміливо виступили проти них і завзято боронилися. Ні не пропаде слава Картаґіни. Знищив ти мури, Сціпіоне Африканський Молодший, та не сила твоя була знищити славу й память геройства Картаґінців. Мало цього, хоч заорав ти місце, де була Картаґіна плугами, не міг ти знищити навіть назви Картаґіни. Ось великий Август побудував тут нове місто під цею самою назвою.

Такі думки снувалися по голові юнака, коли блукався вулицями старого міста, де колись процвітала горда столиця Картаґінців, або по місці, де стояв табор переможного Сціпіона.

Минав так час Киприянові в рідному місці, аж одного разу батько каже:

— Треба тобі, сину, пійти на вищі науки. Думав я над цим, чи післати тебе в Атени, чи в Олександрію, й вибрав Олександрію. Атени живуть уже тільки давньою славою, найбільші вчені попереносилися тепер в Олександрію, де й є найбільша бібліотека в світі. Та ще й вигода в цьому, що там живе твій вуйко, брат матері, не потребуватимеш жити в чужих...

І поїхав Киприян в Олександрію. Кинувся він тут до науки, жадно пив із керниці знання, та заразом зажив ще розгульнішим життям, як у Картаґіні. Не було тут уже сторожнього ока неньки, а вуйко дав сестрінцеві повну волю.

Веселе товариство відразу втягнуло його в своє буйне, розгульне життя. І подобався всім новий товариш за веселість, дотепність, а найбільше за щедрість, бо не жалував Капріян гроша на гулянки.

(Дальше буде)

—o—

Безробіття в краю і за кордоном

Внаслідок господарської кризи, сильно зростає число безробітних. І так: в Злучених Державах число безробітних доходить до 4 міліонів, в Німеччині 2 міл. 700 тис, в Анґлії 2 міл. 200 тис, а в Польщі Статистичний Уряд подає, що безробітних зареєстрованих є 167.454. З допомоги користає лиш 63,932 безробітних. Річ ясна, що число 167.454 не обіймає тих безробітних, які не зареєстровані, не обіймає й тих, що працюють лиш кілька днів в місяці. А знаємо самі, що по селах є сила силенна всяких зарібників, які сидять без праці а ніде не зареєстровані.

В порівнанню з мин. роком безробіття в Польщі збільшилося щонайменше на 100%, бо урядові дані з жовтня 1929 обчислюють безробітних лиш на 83.000. Знаємо, що населення зростає отже повинноби збільшатися число робітників занятих в промислі. Тимчасом бачимо зовсім противне явище, а саме, що число робітників в промислі маліє і безробіття росте. Отже зубожіння по містах росте, а рівночасно може ще сильніще росте зубожіння сільського населення. Це зубожіння сільського населення росте до небувалих розмірів під впливом страшної господарської кризи. І не треба обманювати себе надією на поліпшення в найблищому часі, бо найблищий час це зима, а в зимі безробіття ніколи не маліє, а навпаки росте.

І лиш рішуча зміна політичної системи, яка витворилаб довіря за кордоном і доплив закордонного капіталу, моглаб спинити зріст, а відтак і обмеження числа безробітних.

—о—

Величезний водопровід через пустиню

Нинішне каліфорнійське місто Лос Анджелос, що має міліон населення, заснували в давнину Еспанці як малу оселю, яку назвали „Ангельська Мадонна“. Найбільша журба того міліонового міста, це справа постачання води. В початках свого істнування, вживало місто води з потічків, що пливуть на північно-західних окраїнах міста. Та згодом як місто розбудувалося, тої води було за мало і мусіли збудувати водопровід довгий на 250 англ. миль, щоб спровадити добру воду з Горішної Сієри. Будова того водопроводу коштувала 25 міліонів долярів.

Та ледви минуло з того часу 19 літ, а вже виявилося, що для міста, яке росте немов на дріждах, вже і тої води замало. Тепер приступає місто до нової праці, щоби потоки ріки Кольорадо спровадити в свою долину. Цей новий водопровід, що буде тягнутися на 300 англ. миль, через спалену і безплідну пустиню, буде багато трудніший від попереднього. Будова буде дуже коштовна, бо треба буде пробити тунель на 60 англ. миль, а в деяких місцях треба буде піднести воду до висоти 1.400 стіп. Вода ріки Кольорадо дуже мутна і брудна і треба буде її ще очищувати з намулу.

—о—

ШИРІТЬ КАТОЛИЦЬКІ ЧАСОПИСИ: «НОВУ ЗОРЮ», «ПРАВДУ» і «БЕСКИД».

„Дайош Европу“!

Лєдво ноги вже волочить,
Самі шкіра й кости,
Спустив вуха, замкнув очі
На червоні мости.

Той ослина нещасливий,
Бо нiщо вже пасти
На пустій червоній ниві —
Та Сталін при власти!

Взяв пукавку, взяв шаблюку
І бібули копу:
„Рушай чвалом, мій віслюку,
Здобудем Европу!“

Та дарма! Віслюк не може
Зробити ні кроку,
Тут бібула не поможе,
Як нема оброку.

Тото Долото.

Нові погляди

на годівлю худобу і безрог.

За границею дуже богато уваги присвячують справі годівлі молочних коров і домашних звірят взагалі. Ведуться пильні досвіди над податливостю і відпорностю звірячого організму, над ощадністю в годівлі і збільшенням доходів з неї. В звязку з тим стала актуальною справа всяких маринатів і консервовання паші, нарешті спосіб добору ситого корму і паші, щоби усі дотеперішні здобутки науки про годівлю належно використати в сучасному господарстві, розширити його та раціоналізувати.

Багато уваги присвячується дослідам причин скидування (поронення) плоду у коров, що в деяких випадках стає просто хоробливим і прибирає масовий характер. Досвіди в цім напрямі виказали, що таке скидування плоду, котре прибирає хоробливий характер, може бути вилікуване при помочі засобів дезинфекційних і сиротерапії. В данім випадку рішаючу ролю відограє також і відпорність орґанізму корови, хоч деколи ця відпорність зменшується через поганий корм, надмір — або цілковитий брак — руху. Добрий корм, т. зн. богатий на поживні складники (головно вітаміни!) спричиняє відпорність на всякі поронення і на инші хороби взагалі.

Хоч питання вітамінів в кормі звірят — жувачів не має рішаючого значіння, то одначе і в цім напрямі робиться певні досвіди. В кождім разі ствержено, що відпорність звірячого організму тісно вяжеться з якостю корму богатого в вітаміни й мінеральні соли, часом такі, про котрі давнійше ніхто не думав (йод потасу, фльор і и.). Богато пишеться і говориться про впливи насвітлювання проміннями, хоч висліди такого насвітлювання у коров дуже спірні та сумнівні. Також не дали нічого певного насвітлювання молока, що мали за ціль піднести процент його поживних складників. Проф. Ґольдінґ, що переводив ці досвіди в Молочарському Інституті в Рідінґу, каже, що дальших досвідів з насвітлюванням молока занехано з причини просто відємних наслідків.

Найбільш цікавих досвідів і проб переводиться в годівлі безрог. Боротьба за ринки мяса нині зводиться до питання — хто ощаднiше та скоріше випродукує кождий кільоґрам мяса. В цім напрямі богато зробили американські досвідні стації годівлі безрог. До недавна головне питання зводилося до того, яке віджилювання більш корисне, сухе чи мокре? Досвіди далі ідуть в цім напрямі, хоч декотрі виказують, що корм сухий значно перевисшує мокрий.

В ділянці продукції беконового мяса панує велика біла раса анґлійська, в продукції звичайної вепровини раса середно біла, беркшіри, німецька остроуха, в продукції смальцю — раса американська й угорська.

Годівля безрог розвивається, а в деяких краях (прим. в Німеччині) вона вже перевисшує цифру передвоєнну. Ні-

меччина, котра ще недавно спроваджувала безроги з Польщі, нині цю годівлю піднесла у себе не лише до самовистарчальности, але стала випирати Польщу з ринків австрійських, головно з віденського. Добре зорганізована годівля безрог, яку перевели у себе німецькі господарі, своїми продуктами мяса і товщу поволі здобуває і заграничні ринки.

Зі зростом попиту на мясо і товщі на загр. ринках будуть рільники змушені постепенно раціоналізувати годівлю. В звязку з тим годівля звірят буде що раз більше складна. Від кождого годівельника вона буде вимагати відповідного фахового знання і орієнтації в ринках збуту. В звязку з кризою рільної господарки буде вибиватися на чільне становище, бо статистика всіх цивілізованих країн виказує постійний зріст споживання мяса і товщу.

Годівля худоби, як одна з головних галузей праці рільника, як жерело богацтва народів, буде вимагати в загальній годівельній конкуренції великих зусиль до її успішного переведення, удосконалення і розвитку. Здобуде міцні підстави буття і господарської незалежности тільки той нарід, котрий своє рільництво вміло звяже з високопоставленою годівлею домашних звірят. Нам не треба забувати про здобутки науки годівлі в інших народів, у інших країнах, бо вони нам можуть послужити в розвитку нашої годівлі. З питанням розвитку годівлі в нашому господарстві отвирається нове поле і для наших агрономів, котрі з браку праці або займаються дрібним політиканством, або безрадно нарікають на тяжкі часи.

ЧИ ЗНАЛИ, ВИ ЩО..

Одно з найстарших міст є Дамаск. Св. письмо згадує про нього вже за часів Авраама.

Чоловік потиться на цілім тілі. Із звірят потиться на цілім тілі лиш кінь і трохи домашня худоба. Безроги потяться лиш в околиці рила. Кози, крілики, щурі, миши, пси і коти зовсім не потяться.

В цімсамім часі витворює американський робітник 30 одиниць, німецький 12, француський 8, а робітник у Польщі тільки 6 одиниць — себто американський робітник в цімсамім часі прим. в одній годині зробить пять разів тільки, що робітник у Польщі.

Перше виборче право було вже в Греції перед 2600 літами.

1000-ліття існування свого сойму обходить цього року острів Ісляндія.

Новітний парлямент створила в 1647 р. Англія.

Тайне голосування заведено в часі француської революції.

Перша держава, що надала жінкам право голосування це північно-американський стейт Вайомінг, котрий надав його в 1869 р.

Протягом останних 10літ Англійський Уряд видав на будову дешевих мешкань 11 мілiонів фунтів стерлінгів або 475 міл. золотих.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

9.XI. (27). Неділя 22. по Сош. Св. мч. Нестора.

УСТАВ: Гл. 5. Єв. 11. Вечерн. вел. Блаж. муж. Гди возв. стхри вскр. 7. і Муч. 3. Сл. Ін. догм. 5. гласа. Вход. Прок. нед. Стхвні вскр. Троп. вскр. Сл. муч. Ін. Богор. вскр по гласу троп. Мучен. Повечер. мале, Іпакой гласа. Полунощн. недільна як звичайно. Утреня вел. Бог Гдь троп. вскр. 2 р. Сл. мучен. Ін. Богор. вскр. по гласу троп. мучен. Катисм. ряд. Сідалні вскр. Полиелей нед. Ангельский Собор Іпак. гласа. Степенна гласа і проче вскр гласа. Євг. утр. ряд. Канон вскр крестовскр. Богор. і Свят. Катав. Отверзу. По 3 п. конд. ікос і Сідал. Свят. По 6. п. конд. ікос вскр. По 9. п. Світил. вскр. Сл. Свят Ін. Богород. світилн. вскр, Хвалите стхри вскр. 8. Сл. стихра еванг. Ік. Преблагословенна. Славосл. вел. троп. Днесь спасеніє. Часи троп. вскр. на всіх на 3 і 9 ще Сл. Свят. на 6. Сл. храма конд. на 1. і 9. вскр. на 3. Свят. на 6. храма. Служба Божа Антиф. нед. троп. вскр Сл. конд Ін. Богор. Прок. Алл. і Причаст. нед. Апост. і Єванг. рядов.

10.XI. (28) Понеділок. мч. Параскеви, Терентія, Неоніли і Пр. 11.XI. (29). Второк Св. Препмч. Анастазії*) і Преп. Аврамія. 12 XI. (30). Середа Св. мч. Зиновія і Зиновії. 13.XI. (31). Четвер Св. Апост. Стахія, Амплія, Урвана і Наркіса і мч. Єпімаха 14. (1). Пягниця Св. безсребр. Косми і Дамяна. 15. (2). Субота Св. мч. Акиндіна, Пігасія, Антонія, Єлпідіфора і Анемподиста.

***) Життя св. Анастазії Коло 250 р. по Різдві Хр. був в околиці Риму жіночий монастир, де ігуменею була старенька монахиня Софія. В неї виховувалася сирота Анастазія, дуже побожна, а при тім гарна дівчина. Комусь вона сподобалася, але дарма, Анастазія постановила лишитися на все в монастирі. Тоді пробували ужити сили з помічю намісника. Намісник Проб, неприхильний для християн, велів їй покинути монастир і вийти замуж. Та Анастазія не послухала. За непослух владі віддали її на жорстокі і довгі муки. Свята мучениця зносила ті муки без нарікання поки віддала Богу духа. Страшно покалічене тіло забрала в ночі ігуменя Софія і при помочи добрих людей похоронила з великою почестю в монастирі.**

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

10.XI. 1709. Москалі здобувають Батурин. Коли Карло XII. перейшов за Десну, рішився Мазепа перейти до шведського табору. Покидаючи свою столицю Батурин, лишив там сильну залогу. Московське військо зараз обложило Батурин. Здобути їм його було важко, бо Батурин був сильно укріплений, мав доволі стрілива та запасів харчів. Та що не могла зробити сила, зробила зрада. Один батуринський чоловік за гроші згодився впровадити потайки Москалів до міста. Так і сталося. Москалі зрадою зайняли Батурин і зруйнували його, а начальників віддали на страшні муки. Нема сумніву, що здобуття Батурина сильно підкопало вплив гетьмана Мазепи. Багато людей, що були доси за гетьманом, тепер уже не вірило в його перемогу й переходило в противний табор.

10.XI. 1834. помер поет Іван Котляревський, що дав почин відродженню українського письменства. Він написав епопею «Енеїда» (епопея, повість віршом). «Енеїда», правда, не зівсім оригінальний твір Котляревського. Він перелицював її з епопеї латинського поета **Публія Верґілія Марона,** що то в цьому році 15 жовтня минуло саме 2000 літ від дня його народження. (Родився він на 70 літ перед Христом). Верґілій написав велику поему в дванацяти піснях, в яких описав пригоди втікача зі збуреного міста Трої Енея та як він осів в Італії і дав почин латинському народові й римській державі, що в часах Верґіля простягалася вже сливе на ввесь відомий тоді світ навколо Середземного Моря. Верґілієва епопея поважна. Котляревський узяв тільки оповідання Верґіля та зробив з цього смішну епопею. Він представив Енея й його товаришів так, начеб це були Запорожці. Зробив він це тому, бо то було саме по зруйнуванні Запоріжської Січі Москалями (1775 р.) і запоріжці, як колись Еней, мусили тинятися по світі — розбрилися одні в Туреччину, други на Угорщину, де їх прийняв цісар Йосиф II і дав їм землі в Банаті, що тепер належить частинно до Румунії, а частинно до Югославії. Та хоч епопея Котляревського смішна, є там багато поважних місць, споминів про давнє наше минуле. Крім «Енеїди» написав ще оперету «Наталка Полтавка» та комедію «Москаль Чарівник». Котляревський був родом Полтавець — там родився, там і помер.

10.XI. 1888. помер о. Степан Качала, визначний український політик, історик і меценат. Він крім інших історич. і політ. творів, написав «Історію України-Руси», в якій представив головно змагання Українців з Поляками від найдавніших часів аж до найновіших. Був він основником усіх українських тодішних товариств «Просвіти», «Тов. ім. Шевченка» й і. та основником першого українського щоденника «Діло». На народні цили не жалував він гроша й хоч сам не мав багато, давав, де тільки сподівався, що з цього буде користь для нашого народу. В політиці був він основником партії галицьких федералістів, що була партією консервативною, була за конфесійними школами (себто такими школами, де окремо вчилисяб діти католиків, а окремо діти інших вір), себто була за релігійним вихованням дітей і за скріпленням впливу Церкви на життя народу. Ця партія в тодішних обставинах не могла розвинутися й те що вона не могла розвинутися дало опісля сумні наслідки. Колиб ця партія була встоялася, нині ми інакше стоялиб. Тепер подібну програму має наша «Українська Католицька Народня Партія».

ВИБОРЧИЙ КАЛЄНДАРИК

9 листопада останний день прилюдного перегляду ліст, 16 листопада голосування до Сойму.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

9. XI.	схід сонця	6·31,	захід	3·49
10. XI.	„ „	6·32.	„	3·48
11. XI.	„ „	6·34.	„	3·47
12. XI.	„ „	6·35.	„	3·45
13. XI.	„ „	6·37.	„	3·44
14. XI.	„ „	6·38.	„	3·42
15. XI.	„ „	6·40.	„	3·41

Дня 13. XI. о год. 11·27 остання чверть місяця.

Народній календар. На Косми і Дамяна (14. IX) вгадують про зиму: Коли в дубових гільках уже нема соку, то буде гостра зима. Коли того дня замерзне земля, то зима буде легка.

БІРЖА

ГРОШІ: Ам, доляр 8·93 зол.

ЗБІЖЖА: (Ціна за 100 кг. льоко стація надання). Пшениця двірська 23·00—23·50, пшениця сел. 20·75—21·75, жито дв. 16·25 — 16·50, жито сел. 15.75—16·00, ячмінь дв. 17·50—18·00, ячмінь на мливо 14·75 — 15·25, овес гал. 15·50—16·00, кукурудза ромун. 24·50 — 25·50, бараболя промисл. 4·00—4·50, фасоля біла (з мішком) 33·00 — 37·00, фасоля краса 30·00 — 31·00, горох ½ вікторія 24·50—26·26, горох пільний 18·00—20·00 бобик 21·50—22·50, вика чорна 20·00—21·00, вика сіра 16·00 — 17·00, гречка 22·00 - 23·00, лен 44·75 — 46·75, любинь синий 48·00—49·00, ріпак озимий 42·25—43·25, житний грис 8·25—8·75, пшеничний грис 9·50—10·00, гречана каша пол. 43·00—45·00, льняні макухи 28·00—29·00 синий мак 80·00—90·00, черв. конюшина 133·00—143·00, прасов. сіно 7·00—8·00, прас. солома 4·50—5·00

Положення на збіжевім ринку не поправилося. Обороти за мин. тиждень були дуже малі. Тут треба зазначити, що стан озимих засівів так жита як і пшениці на загал гарний.

В Німеччині кружляють чутки, що уряд приготовляє закон, на основі якого будуть примусово додавати до пшеничної муки 15—20% житньої.

Також малиб печи хліб з житньої муки але з домішкою бараболяної муки. В Австрії ціни пшениці пішли в гору, бо млини почали сильно купувати пшеницю. В Чехословаччині броварняний ячмінь підскочив на пів зол. На Угорщині уряд старається устійнити ціни і закупив за посередництвом одної кооперативи 774 вагони пшениці і 75 вагонів жита.

НАБІЛ: „Маслосоюз“ платив кооперативам дня 4. листоп. ц р. за масло пріма ескпортове солоне 4·20 зол. масло пріма бльокове несолене 4·20 зол., літра молока 0·34 сотиків, літра сметани 1·70 зол., копа яєць 12·30 зол.

Ціни на масло сильні. В Англії підскочили ціни масла дуже сильно. Таксамо підскочили ціни на масло в Данії і в Німеччині. Одночасно треба зазначити, що продукція що раз то більше маліє.

Положення на яйчарськім ринку слабше, бо споживтя змаліло, т. зн. змалів і попит. До ослаблення положення причинилася ще й поява великої кількости дешевших яєць (холоджених). Ціна підскочила лиш на свіжі яйця.

КОНОПЛІ; (Ціна установлена львівською Торг.-промисл, Палатою дня 30.VI за 100 кг. льоко вагон Львів). Прядиво: І сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире І с. 16—18, II с. 13—15. конопляне лкочча: І с. 14—16, II с. 8—13 зол.

ЛЕН: Краєвий (за 100 кг.) 44—47 зол. (Ціни при вагоновім навантаженю, за 1 тону). З Литви 1.865·35 зол. з Радянщини 2.085·60 зол. з Естонії 2.607·00 і з Латвії 2,650зол. і 45 сот.

На льнянім ринку положення скрутне, бо ціни льну так в краю, як і за кордоном страшно низькі. Промислово-Торговельна палата в Вильні обчислює, що населення північно-східних воєвідств стратить на управі льну около 30 міліонів золотих.

ХМІЛЬ; За один сотнар плачено на Торгах у Люблині 80—105 зол. за найліпший гатунок 20—50 зол. за середвий гатунок. При кінці Торгів плачено за І сорт 75—80 і за II сорт 25—50 зол.

СУШЕНІ ГРИБИ: 1 кг. 20—22 зол.

ХУДОБА: За 1 кг. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 0·90—1·25, теляти 0.75—1·30

СВИНІ: Експортова різня Рукера на Знесінню коло Львова платить за товсті (солонинові) свині 1·20—1·40 зол. за кг. жив. ваги. За свині на бекон (мясн. на забій і вивіз за кордон 70 до 100 кг ваги) по 1·30 — 1·80 зол.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·50 зол. а кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1.85, лол. телячашкіра в різні 3·70—зол. на селі 2·60 зол.

На ринку шкір збільшується рух. Представники американських гарбарень почали в останньому часі скуповувати великі партії сирих шкір а передовсім купують легкі телячі шкіри. Ціни на сирі легкі шкіри сильні при одночасній знижці цін на тяжчі шкіри.

Надіслані книжки.

Видання Русалки: Ів. Филипчак, виріб вин овочевих, без машин і приладів, для селян, ц. 0·80. Народні вишивки, альбом вишивок, 12 картин, ц. зл. 3, на лучшім картоні 4 з. Календарик на 1931.

Політичний словар

Зелєнт, гарячий прихильник, загорілець.

Зелена книга, дипльоматичні документи, видавані Італією.

золота середина, коли хтось є прихильником якоїсь справи, та не занадто наражується для ньої, тоді кажемо, що він держиться „золотої середини“. Політика золотої средини, поміркована, угодова політика.

ОГНЕТРЕВАЛА КОРА

Американські природники оголосили недавно свої досліди над корою т. зв. мамутового дерева. Вона має то свійство, що в огні не горить. До величезних фабричних печей положено ту кору і винято аж по 8 годинах. Виявилося, що кора видержала сильний огонь і не згоріла. Та відпорність на зовнішні впливи є здається причиною, що то дерево живе кілька тисяч літ. В Америці є дерева, яким вчені дають 5—6 тисяч літ.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.